

COEN TEULINGS

De wederopstanding van het minimumloon

Minimumlonen lijken een verschijnsel uit een vorig tijdsgewricht. Vroeger, toen de wil van vakbonden nog wet was en de cao het allesbepalende raamwerk was voor ieder arbeidscontract, toen was het minimumloon de gewoonste zaak van de wereld. Maar in deze tijd waarin iedereen regelmatig van baan wisselt en de werknemer met het vaste arbeidscontract heeft plaatsgemaakt voor de zzp'er, lijkt het minimumloon een anachronisme. Schijn bedriegt. Het minimumloon is niet aan zijn laatste ronde bezig, het beleeft juist een comeback. In Amerika loopt nu een discussie over verhoging naar 10 dollar per uur. Duitsland had nooit een minimumloon, maar heeft het begin vorig jaar ingevoerd. Engeland kent het pas sinds 1988 en heeft nu besloten tot invoering van een *living wage*, een verhoogd minimumloon voor iedereen ouder dan 25 jaar. De Engelse regering voorziet een verdere stijging tot 60 procent van het mediane loon. Daarmee zou Engeland relatief gesproken een van de hoogste minimumlonen ter wereld hebben; de meeste landen komen niet veel verder dan 40 procent.

Meer banen door hogere minimumlonen? Het is zeker denkbaar

Hoe is dit mogelijk, vraag je je af. Minimumlonen waren toch slecht voor de werkgelegenheid? Te hoge loonkosten, dus weinig vraag naar arbeid en veel aanbod, met hoge werkloosheid als onvermijdelijk resultaat. Wat bezielt regeringen om verhoging van het minimumloon voor te stellen? Afschaffen! Dat zou pas een goede stap zijn. Merkwaaarderwijs wordt die simpele conclusie voor Amerika niet ondersteund door empirisch onderzoek. Dat laat namelijk zien dat verhoging van het minimumloon de lonen aan de onderkant van de arbeidsmarkt flink opstuwt, maar niet of nauwelijks leidt tot minder banen. Nu is het minimumloon in Amerika een omstreden thema. Die strijd trekt zich uit tot in het economisch onderzoek, waar een veldslag woedt tussen voor- en tegenstanders. Maar wie naar het onderzoek kijkt, kan moeilijk om de conclusie heen: het minimumloon leidt in sommige situaties zelfs tot meer banen. Ook in Duitsland heeft invoering ervan niet tot merkbaar banenverlies geleid. Meer banen - is dat mogelijk? Ja, dat kan. Neem een McDonald's hamburgerrestaurant. Die hebben altijd een bordje staan: 'wij zoeken nieuwe collega's'. Ze kunnen natuurlijk makkelijk meer mensen vinden door beter te betalen. Maar waarom zouden ze? De lage lonen voor het huidige personeel zijn goed voor de winst, en wie weet komt er toch nog iemand anders langs die voor dit lage loon wil werken. Stel nu dat deze McDonald's door een verhoging van het minimumloon wordt gedwongen meer te betalen. Dan doen ze dat gewoon. Vanwege die hogere lonen zullen meer mensen bij McDonald's willen werken. McDonald's neemt ze graag aan, want zelfs met dat hogere loon maken ze nog steeds winst. Het aantal medewerkers van McDonalds, en dus het totaal aantal banen neemt hierdoor toe. Meer banen door hogere minimumlonen? Het is zeker denkbaar. In Amerika is dat op sommige momenten zelfs daadwerkelijk het geval.

Het minimumloon lijkt een speeltje van de socialisten. Het is daarom interessant te zien wat de conservatieve regering-Cameron beweegt het minimumloon te verhogen. Net als in Nederland blijven de lonen in Engeland achter. De koopkracht van lage inkomens wordt gesteund met *in work benefits*, individuele subsidies voor werkenden met een laag inkomen. Om de begroting op orde te krijgen wil de Engelse regering daar vanaf. Een simpele oplossing is om bedrijven te dwingen meer te betalen, dan kan de overheid die subsidies stoppen. Kortom: het minimumloon, daar zijn we voorlopig niet vanaf.